

Geen oppervlakkige feitjes opslurpen, maar Diep Leren

Colleges hoeven niet saai te zijn, zoals studenten in februari van dit jaar in de Universiteitskrant schreven. Het kan anders. Zegt Koos Winnips in de UK van 25 februari jl. Hij werkt als adviseur/onderzoeker ICT & Onderwijs bij Education and Support Innovation (ESI).

Muilezels staan bekend als koppige beesten. Onmogelijk die iets aan te leren. Een boer in de VS had daar last van. Hij kwam steeds te laat op de markt vanwege zijn koppige muilezel. Hij probeerde van alles om het dier te verleiden sneller te lopen en niet telkens stil te staan. Slaan, wortels, zachte woordjes. Niets hielp.

Tot hij op een dag een plakkaat zag: 'geweldloze muilezeltraining'. Dat klonk goed. Hij gaf zich op met zijn muilezel, en het eerste wat de trainer deed was het beest dicht tegen een boom aan vastbinden, het arme beest kon geen kant op. De trainer pakte een stok, en ramde het dier op zijn kop. Verbaasd vroeg de boer: "het was toch een geweldloze training?". Jawel, zei de trainer, dat begint straks, ik wilde alleen maar even de aandacht krijgen.

Studenten en muilezels

Dit voorbeeld gaat natuurlijk veel te ver. Studenten zijn geen muilezels. Maar, wat doe je als docent om studenten bij de stof te betrekken? Dat is soms flink lastig. We weten uit jaren van onderwijsonderzoek dat het gedachtenloos bijwonen van colleges niet nuttig is. Als docent heb je de plicht om je studenten bij je vak te betrekken. Colleges zijn niet altijd de beste manier, en niet iedere docent kan iedere week een bevlogen top-college geven.

Hoogleraar van Harvard

Onlangs zijn we met een groep docenten, bestuurders en een student op studiereis geweest naar de VS. Nee, niet voor een geweldloze training, maar een bezoek aan instellingen met een reputatie op gebied van goed onderwijs, onderwijsonderzoek en onderwijsvernieuwing. Daar hebben we onder andere gezien: college kan anders. Je kunt de contacttijd die je hebt nuttig besteden: discussie met studenten, opdrachten uitwerken, de twistpunten in je vak uitdiepen.

Diep leren in plaats van oppervlakkig feitjes opslurpen. Heel veel collegeopnamen staan tegenwoordig online. Je kunt dus die hoogleraar uit Harvard binnenhalen in je vak. Studenten bekijken het college uit Harvard voor je eigen college, en stellen vragen via Nestor. Collegetijd gebruik je voor discussie. Achteraf discussiëren studenten verder in hun 'Learning Community'.

Loslaten is eng

Dit model van leren is bekend geworden als 'flipped lectures'. Onderwijs op zijn kop. Passief leren doe je vooraf, tijdens collegetijd ben je actief. Je worstelt als student niet in je eentje thuis met de stof, maar je doet dat tijdens college met de docent in de buurt. Niet zoals vroeger: vlak voor het tentamen nog even een flinke inhaalslag maken.

Loslaten wat we al eeuwen doen is eng, en gaat niet vanzelf. Je moet goede discussieopdrachten bedenken: wat zijn de moeilijke punten in de stof? Hoe zorg je ervoor dat studenten zich ook echt voorbereiden? Kan je het maken dat er minder studenten op college komen, omdat ze nu moeten werken in plaats van zitten en luisteren? Durf je weerstand van studenten en collega's aan?

Klein beginnen helpt. Je kunt een onderdeel van je vak ombouwen. Je kunt online veel goede discussievragen vinden (google: Conceptest). Korte uitlegvideo's kun je zelf maken, maar ook online vinden. Uitleg en discussie met studenten over hoe de beste manier van leren helpt.

Experimenten

Docenten op de hele RUG zijn bezig met experimenten om hun colleges te veranderen. Bij Gedrags- en Maatschappijwetenschappen, Rechten, Economie en Bedrijfskunde, Wiskunde en Natuurwetenschappen doen docenten pilots met discussie tijdens college, en het voorbereiden via korte videoclips.

Maar zowel docenten als studenten moeten wennen aan een andere manier van werken. Als docent moet je de wijze van onderwijs geven, die je waarschijnlijk vroeger zelf hebt ondergaan, loslaten. Je stelt nog steeds het eindniveau vast, maar de student bepaalt zelf hoe hij of zij dat bereikt. Met flipped lectures kunnen we onze kostbare contacttijd nuttiger gebruiken. Wie wil dat nou niet? ❏

Dit artikel is eerder in de Universiteitskrant verschenen.